

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 9. septembril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Uut hoogu koolivõimlemises.

Päikse- ja töörohke suvikursus viis meie õpetajaid ühistel pingutustel tunduvalt edasi.

Võiml. õp. R. Ütt'i fotod.

Rütmilise võimlemise momente õpetajate täienduskursustelt. Vasakul prl. Tõnurist, keskel pr. Speek ja prl. Roigas, paremal pr. Speek ja prl. Tõnurist.

Kevadel, kus koolid omi kasvandikke vabasse, päikeseküllasessse loodusse saatsid uut jõudu koguma, lahkusid ka võimlemisõpetajad, et natuke hinge tagasi tõmmata ja ülejäänud puhkeaega kasutada teadmiste täiendamiseks. On ju kehakasvatusteadus viimaste aastate jooksul peadpööritava kiirusega progresseerunud ja koolivõimlemises esile kutsunud palju uuendusi, kui meetodikas, nii ka aines eneses.

„Koolivõimlemine“, — see definitsioon kipub liig ahtakeseks jääma ja ei anna küllaldaselt selget ja ülevaatlikku pilti sellest, mida tahetakse õpilase füüsilise arenemise kasuks teha ja juba tehaksegi!

Sest alad, nagu kergejõustik, ujumine, poks, maadlus, suusatamine ja mitmesugused mängud on omandanud koolitöös — puhtvõimlemise kõrval suure tähtsuse ja juba seda töö mitmekülgust arvesse võttes, vääriks see teistsugusemat nimetust kui ühekülgne „koolivõimlemine“ — vast ehk „kooli kehaline kasvatus“!

Kõike neid muutunud asjaolusid arvesse võttes, on ka nõudmised õpetajate,

kui selle ala edasiandjate suhtes märksa kerkinud ja tahtmata tekib küsimus, kas meie õpetajaskonna teadmised vastavad neile nõuetele? —

Selle küsimuse esitas aga organiseeritud õpetajaskond ise endale ja leidis sellele ka vastuse täienduskursuste vajaduse näol! —

Üks niisugune, järjekorralt teine, kursus korraldati Eesti võimlemisõpetajate seltsi poolt, õpetajate liidu ja haridusministeeriumi ühisel toetusel, Narva-Jõesuus.

Kursuste aeg ja asupaik oli väga õnnelikult valitud, mida osaliselt tõendas ka suur osavõtta soovijate arv, mis kaugelt üle 200 ulatas. See arv annab ühtlasi ka selge pildi sarnaste kursuste vajadusest ja tõendab, et õpetajad, tarvidust omi võimeid ja teadmisi täiendada, kõrgelt hindavad. Kursuste iseloom oli puhtpraktiline ja teooriat käsitati ainult nii vähe, kuidas seda ühe ala praktilise käsitamise juures üldse võimalik. Kursused olid peajasjalikult õpetajate teadmiste täiendamiseks ja sellele vastavalt ka õppealad valitud. Üldse käsitati kursustel järgmisi

aineid: kergejõustik, ujumine, rahvatantsud, mängud, algkoolivõimlemine, kesk-koolivõimlemine ja rütmiline võimlemine. Suure osavõtjate arvu tõttu olid osavõtjad jagatud kolme gruppi, kus kaks esimest gruppi olid algkooli — ja viimane keskkooliõpetajatest moodustatud. Kursuste töö kestis küll kõigest kolm nädalat, kuid oli väga intensiivne ja rahuldus kui osavõtjaid, nii ka lektore, sest vaevalt oli töö lõppenud, kui juba kursuste juhataja ja lektorite poole küsimustega pöörati uute kursuste asjus.

Üldist kokkuvõtet tehes, peab kõigepealt tähendama, et võimlemisõpetajale esimese tähtsusega on enese võimed, sest kui need puuduvad, ei aita ka kõige laiemad teoreetilised teadmised õpilastes huvi asja vastu äratada, veel vähem neile eeskujuks olla! —

Selles olid ka kursused teadlikud ja võtsid asja õige tõsiselt, sest harjutus käis ka peale tunde vabal ajal, kus selleks aga juhused soodsad võimalused loonud. Seepärast peaks vastavad asutused, kes sarnaseid kursusi finantseerivad, seda

Töölisspordiliikumisest.

Värskete juhtide suuresuulise räuskamise ja intriigide võrgu punumise tähe all mööduvad meie töölisspordiliikumise esimesed elupäevad, mis Läti ja Soome „seltsimeeste“ pealekäival soovitusel on ellu kutsutud poliitilise erakonna poolt, kes seni ühestki spordist kuuldagi ei tahtnud ja igale sportlasele algatusele vastu raius riiklikus elus. Iseenesest väga liigutav saulus-paulustuse metamorfoos, kuid liig läbipaistev selleks, et usaldust võita või mehikestele endile kaalu juure anda.

Kuid asjast enesest lähemalt. Sporti klassivõitluse teenistusse rakendada, on põhimõttelik absurd. Teatud määral teda rahvusliku propagandana kasutada, on veel kuidagi mõistetav, kuna rahvuslik element tema avaldustega paratamatult seotud, töölisspordilasedki seda eemaldada ei suuda, kuid sellegi liialdamisel maksab see ennast kurjasti kätte. Klassivaheid ei tunnusta aga sport üldse, kuidas teda siis ühe või teise erakonna kaasavaraks sokutada? Ta sihhib kaudselt klassivahede kaotamisele ja suurel määral ka rahvusliste teravuste kaotamisele, rahvuste vendlusele laiemas mõttes, missugune printsip ka modernaja spordiliikumise ellukutsuja Coubertini poolt ta aluseks pandud, kuna otsekohe teda mingi idee tööriistaks ei saa teha, kuigi seda mõnelt poolt püütakse.

Kuid oletamegi, et kodanline ja töölisspordileksid spordis võimalikud nagu mõned möödaminevad lahkisihilised ismid kunstis. Siis peaks ta teatud vormi k ü s i m u s olema, mil sellest olenevalt midugi veidi ka sisulist omapära peaks leiduma, mõni õnnelikult leitud definit-sioongi, mõni õnnelik sõnakõlkski. Oletame, et viimased ongi töölisspordil olemas, kuid kus on siis ta omapärane vorm, ilma milleta ükski kunstiteos ega muu eluaval-dus ei saa püsimisele pretendeerida?

Võib ju näit. Meierholdi suurejoonelistele teatrikatsetele vaenulik olla, Majakovski luulet mitte seedida, kuid tunnistamata ei saa jätta, et neis ikkagi midagi on, mil oma kaal ei puudu, olgugi küll väike vast üldnimlikus või üleilmlikus mõttes. Sellistena võiks vast ka mõningaid uusi algatusi töölisspordi nime all tervitada, kuid kus on nad?

Iseenesest ei ole ju midagi võimatut, ta ongi tegelikult nii, et lahkumineva seltskondlase tasapinna, vaimlise arenemise või majandusliku jõukusega kihtidel ja isikutel vormilt oma erinevad spordid on, kuna sisu, eesmärk ikka sama on — ennast lõbustada, rahuldust, mõnu tunda. Sporte võiks vormi suhtes (seltsib ka kulukus) isegi jagada aristokraatlikkudeks ja demokraatlikkudeks. Esimesse liiki kuuluksid näit. hobusesport (tallide pidamine, hobusetõugude kasvatamine), automobilism, turism, jahting, lennuspord, golf jne. Demokraatlikud oleksid aga jalgpall, kergejõustik, raskejõustik, ujumine jne.

Selle jaotuse kohaselt näeme, et üldiselt siiski peajasjalikult demokraatlikud spordid harrastatavad on, vahet tegemata harrastajate elukutsele. Õelda, et ühed neid sporte kodanliselt harrastavad, teised töölislikult, on lora. Arenemisel muutuvad nad paratamatult samadeks. Vahe võib olla vast ainult tasapinna kõrguses, mitte milleski muus. Nii näeme, et n. n.

töölisspord on n. n. kodanlise spordi veisitatud koopias, nagu see umbes provintsi ja pealinna teatrite vahedagi lugu on.

On samuti sõnakõlks, et töölisspord ei püüa rekorde, kuna kodanline sport peamiselt sellele välja minevat. — Esiotsa läheb igauks ikka võitmise peale välja ja kui tal enam vastaseid ei ole, siis hakkab ta ettekujutatava vastasega, rekordiga, võistlema. Sellest ei pääse ka ühedki töölised, kui nad tõeliku spordivad ja mitte muidu ei lööbi... Muigamapanev vahe meie sotsialistide sõnadest ja tegudest: Enne esimesi töölisspordi võistlusi deklareeriti avalikult, et rekordid on uuel liikumisel täielik null, vähemalt kõrvalasi. Kuid võistlustel ei kuuludki väljal muud kui rekorde. Iga parem saavutus oli rekord. Ja need valetati veel pealegi rekordideks! Sest parem saavutus, mis milgi ala esimesel võistlusel näidatakse, ei ole üldiste spordimõistete järele veel rekord, vaid norm. Nii võivad meie töölisspordi esimesed rekordid tõusta vaid järgmisel võistlusel eelmiste tagajärgede ületamisel.

On kindel, et õhutatav töölisspordiliikumine meie sportlaskonna ega ka tööliskonna loomulikust tarvidusest välja ei kasvanud ja sellisena hindamist ning pooldamist ka ei leia. Seega ei ole öeldud aga, et inimesi ei leiduks, kes meelituste põhjal või üldisest liikumisest väljaheidetutena töölisspordi liitu ei läheks. Seda sünnib kahtlemata, nagu see varem on Lätiski juba olnud. Need edasi-tagasi jooksikud ei ole aga ei mingid kodanlased, ei tööli-sed ega ka sportlased, vaid enamasti lihtsalt ilmetu element, kes oma purjesid seab ikka tuule järele. Neist ei ole kellelgi kahju, veel vähem toovad nad kellelegi kasu.

Kui meie aga töölisspordiliikumist kui sündinud fakti nüüd vaatlema peame ja ta püsimisega senikaua arvestama kuni ta olemise mõttetust teda langetab, on meie nõuanne:

Kui meie töölisspord tahab töölikklassile sporti pakkuda ja tõesti mõiste „tööliline“ ta juhtidel midagi maksab, siis on tal tarvis ka oma taktikas ettevaatlik olla, — see on öeldud ilma igasuguse tagamõteteta. Mingu ta siis tegelikkude tööliste, masinate küürutajate juure ja katsugu neile midagi pakkuda, neid enese eest hoolitsemisele virgutada, kuid ärgu kulutagu ta juhid taldasid igasuguste tuuletallajate koondamisega endi ümber. Senine üldspordiliikumine on püüdnud laiematele töötavatele hulkadele läheneda, kuid tööd selles suunas ei saa lõpetatuks pidada, teda jätkub küllaldaselt — paljud tööli-sed on veel vaenulikud spordile ja vaevlevad tugevasti kõigi sotsiaalelu pattude küüsis. Võib olla õnnestub uuel liikumisel ka midagi positiivset selles mõttes saavutada, oma tekkimist seega ka põhjendadagi — seda ei kadesta keegi, ainult head meelt tuntakse selle üle. H. T.

— 75.000 spordimärki on Saksamaal juba vastavate katsete sooritajatele välja antud. Tänavu üksi on neid juba 10.000 jagatud ja loodetakse teist nii palju veel jagada. Aprillist kuni juulini on spordimärgi katse sooritanud 6287 meest, 471 naist ja 1700 poissi.

— Trebitsch, Tschehhi jalgpallimeeskond, sai Helsingi HPS'lt 9:2 (6:0) lüüa, Viiburi koonduselt 4:1 ja Helsingi koonduselt 5:2 (4:1).

— Leipzig löi jalgpalli linnavõistlusel Dresdeni 4:2.

A. Klumberg on Poola treener.

Juba mõnda aega võis märgata Leksis endise võistlusvaimustuse puudumist, tagajärjed ei tahtnud enam nii kõrgesse kerkida ja kogu asja võttis mees enam arvestavalt ja aineist üleseisvana kui varem, mil ta risti löömata kõige mitmekesisemate suursaavutuste kallale tormas. Oli avalikult teada, et mees parema meelega oma teadmisi teistele õpetaks, juhtnõore annaks edasijõudmiseks, kui ise veel tuisata. Leks tahtis treeneriks hakata.

Tegi kord juba ametliku lõpu oma tegev-spordilase karjäärile ja pidi Saksamaale spordiõpetajaks sõitma, kuid mõtles siis veel asja ümber ja püüdis sõprade nõuandel edasi sportida, tegutsedes ainult võimaluste piires spordiõpetajana. Kindel on, et Leksil oli kahju kodumaalt lahkuda ja ta heameelega siin oleks treeneriks hakanud, kui ta rahuldava materjaalse kindlustuse oleks leidnud. Kuid esiteks on meie sportliste organisatsioonide majandusline seis äärmiselt nigel, ja teiseks ei ole ükski prohvot oma kodumaal kuulnud — nii et sobivaid võimalusi Klumbergile treenerina Eestis ei leidunud.

Nüüd Posenist võistluselt tagasi tulles, esitas mees korraga lepingu, millega teda 15. septembrist kahe aasta peale Poola riigitreeneriks palgatakse. Kindel palk 1600 slotti kuus, prii möbleeritud korter, söidu- ja päevarahad jne., nii et kuu sissetulek umbes 80.000 Emk. mehel on kindlustatud. Poolakad on valmis olnud lepingut kohe 5 aasta peale sõlmima, kuid Klumbergi enese soovil on see kahe aasta peale tehtud.

Klumbergil on oma ülesannete läbiviimiseks kasutada veel 5 abitreenerit, üks rootslane — omaaegne kuulus Rootsi tõkkejooksja Norling — ja 4 poolakat. Ta ülesannete hulka kuulub Poola olümpia meeskonna ettevalmistamine, kuhu valitud ja interneeritud juba 42 meest, loengud spordikoolis ja terve liikumise juhtimine kogu Poolas. Iga kuu peab ta lepingu kohaselt vähemalt 1-nädalalise ringsõidu maale tegema.

Palk makstakse talle Poola sõjaministeeriumi kaudu, nii et ta tegelik riigiametnik on. Staadi järele vastab ta palk kindrali kohale, abiinstruktorid võrduvad kolonellidele.

Kuigi Klumberg ei ole suutnud veel Poola oludega kuigi põhjalikult tutvuneda, on esimeste muljete järele juba spordiliikumise hoog ja hoolitsemine seal suurejooneline. Spordi peale antavat vist Poolas rohkem raha välja, kui on seda terve Eesti riigi eelarve. Varssavis on ehitamisel praegu korruga 3 staadioni, üks neist tuleb eriti suurejooneline ja monumentaalne, on ette nähtud üleilmliste olümpiamängude pidamiseks ja läheb maksma 320 miljonit Eesti marka. Terved linnajaod planeeritakse spordiväljade alla. Ehitamisel on Varssavis ka 6-kordne, 180 mtr. pikk, spordipalee, kus peale muu on teisel korral täielik normaalkoksirajaga võistlussaal sisevõistluste pidamiseks. Ei puudu ühedki sportimiseks tarvisminevad võimalused. Valitsus ja sõjaväelased, eesotsas marssal Pilsudskiga, pooldavad sporti kõige soojemalt ja tulevad seltside ja rahva huvidele vastu kõige laiemas ulatuses.

Ka leiduv inimmaterjal on Poolas väga hea ja huvi spordile haruldaseks suur. Nii olevat suures olümpiameeskonnas peaaegu kõik täielikud abstinendid, ainult paar meest suitsetavat ja võt-vat napsi. Sellega on seletatav ka Poola kergejõustiku hiiglasammuline edu ja veel paremad tulevikul väljaavaated. Kuigi Amsterdamis olümpiaadiks Poolal veel väljaateid võitudeks ei ole, on tal ometigi juba väga kõrge ja ühtlase tasapinnaga atleetide kogu välja panna. Peale olümpiamängude peab Poola kergejõustiku meeskond maavõistlusi Hispaanias, Itaalias ja mujal.

Võime Klumbergile ainult õnne soovida ta uue lubava elukutse puhul ja loodame, et see leidlikkus ja andekus, mis ta enese tegelikul sportimisel teda saatis, ka õpetajakutses teda maha ei jäta!

Büchner võitis Lowe.

800 mtr. olümpiavõitja Lowe sai Magdeburgis Saksa uuel tähelt Büchnerilt 400 mtr-is lüüa. Büchneris nähakse mõnelt poolt Amsterdami olümpiavõitjat. Büchner purustas ajaga 48,2 ka 15 aastat püsinud Hans Brauni Saksa rekordi. Lowe aeg oli 49,2. 1500 mtr. — 1. Morgan, Inglise, 4.06,1; 2. Boltze 4.08,8. Ketas — 1. Hoffmeister 44,49. 800 mtr. — 1. Tatham, Inglise, 1.58,1; 2. Wollmer 1.59,2. Kõrgus — 1. Huhn 1.80. Oda — 1. Schlokot 58,73; 2. Koitzsch 56,68. 110 mtr. tõk. — 1. lord Burghley, Inglise, 15,0; 2. Trossbach 15,1. 200 mtr. — 1. Butler, Inglise, 22,2; 2. Wege 22,2. 4×600 mtr. — Achilles Club, London, 8.04,7; 2. Brandenburg, Berliin, 8.08,6 (Saksa rekord). Kaugus — 1. Powell, Inglise, 6,49; 2. Hoffmann 6,42.

Kalev esivõistlustest väljas.

TJK nõrgendatud koosseis oli üllatavalt vahva. Võidu mängis igalepoole jõudev edurivi.

TJK ei ole tänavu suve jooksul kõrget vormi maitsnud, ja kui ta esivõistlustel oli sunnitud ilma vigastatud Brenneri ja Merkuurist laenatud Saareta esinema, ei enustanud ükski prohvet talle head. Debüüt läkski TJK'l Meteori vastu vesiselt, leides vast teisel poolajal oma mängulusti kaotatud esimese poolaja 0:2 järele.

Kesknädalal Kalevi vastu astudes oodati asja noatera peal seisvat, võit pidi võima nii ühele kui teisele kalduda, kuigi ka Kalev viimasel ajal midagi head ei ole näidanud.

McKibbini vileks katsid meeskonnad välja: **TJK:** Lass; Liivar — Kallaste; Ree — Paalberg — Kaljot; Väli — Pihlak — Ellmann — Joll — Estam. **Kalev:** Ratnik; Maiste — Matiisen; Nelisnoi — Piperal — Römmer; Kallo — Maurer — Kipp — Kull — Räästas.

Väljapoole valib Kalev tuule ja päikese soodustusega. Viib erksalt palli kohe TJK värava alla. Sealt tagasi kandes murrab Pihlak 6. min. läbi, Ratnik jookseb välja, Pihlaka aeglane pall veereb tühjast väravast mööda. Jälle kaldub ülekaal Kalevile ja võitlus areneb TJK karistusosal. 13. min. on Liivaril juhuslik hands. Penalty. Kuldse juhtimise schansi põmmutab Maurer põikpuusse.

20. min. veab Estam Nelisnoist ja Maistest läbi ja söötab ootavasse tihnikusse, kust Ellmann 3 mtr. pealt palli võrku surub 1:0.

Jälle tungib Kalev hoogsalt peale, mäng seisab pikemat aega TJK väljapoole, Kalevi backidki käivad üle keskjoone, kuid edu ei krooni pingutusi, tulutu töö näib mehi koguni närvilikuks ja räpakaks tegevast. Mitu head juhust raisatakse ära, ühe Maureri kindla värava suudab Liivar veel kuidagi korneri veeretada ja teise Lass pikaliheitega õnnelikult tõrjuda. Korneritega 3:3 lõpeb poolaeg.

Teist poolaega algab TJK otsustavalt, kõike väljapanevalt. Joll — Estami kiire läbitung lõpeb Jolli napi ülelöögiga. 49. min. dribeldab Väli paarist mehest läbi ja tsenderdab; Joll lööb peale, Ratnik haa-

rab hüppel palli, kuid kukub maha ja pall veereb võrku. 2:0. 70. min. tekib Väli läbimurdest Kalevi väravaliinil rabelev hunnik mehi. Ratnikul on pikali lamades pall käes, kuid selle jooksevad tal peost nähtavasti oma mehed välja ja Pihlak teeb lõputöö. 75. min. lööb Väli väravani ulatavast driblingust 4:0. Lass püüab mahaviskega selle järele Räästa löögi, kuid Maureri pomm libiseb ta käte kaudu seisuks 4:1, mis lõpuvileni püsima jääb. Nurgalöögid teisel poolajal 2:1 TJK heaks.

Mäng oli mõlemalt poolt ühejõuline. Kalev oli hoogsam tervik, kuid TJK pani sellele vastu üksikute virtuositeedi. Viimane osutus lõpuks siiski Kalevi vastupanu uuristavaks jõuks ja viis tagajärje ootamatult kõrgele. Ellmann — Pihlak olid TJK mängu kandvad sambad ja nende teene oli täielikult võit.

TJK oli üldiselt moraalselt Kalevist küpsem, täismehelikum ja mängis ühtlasi õnne pärituulega, mida öeldakse küll alati paremat meeskonda saavat. Lassi mäng oli hooaja parim, Liivari vorm hakkab kosuma ja Kallaste tõendas küpsust Läti vastu pääsmiseks. Poolkaitset peale Kaljoti, kes oli Maurerile nuhtluseks, ärme räägime. Edurivi oli hea ja Estam ei jää Brennerist palju järele — on jooksult kiirem, kuid löögilt nõrgem. Väli mängis õnnestunult.

Kalev oli liig närviline. Edurivi, mida peeti meeskonna parimaks osaks seni, hakkab meeskonnas viimasele plaanile nihkuma. TJK vastu ei suutnud ta enam sugugi palli oma käes hoida, kuigi selle poolkaitse keskpärasest madalamal. Üldiselt oli küll terve meeskond lõtv ja tahtejõuetu, nii et ühtki ei saa välja tõsta. Meeskonna nõrgeim mees — Nelisnoi — tundus seekord isegi meeskonna parimana. Kalevi tagaliinidel on pööraselt halb kohavõtt ja jooksu aegluselt leiavad nad vaevalt omale vastaseid. Piperal mängib ainult siis, kui ta vihane on, muidu luusib ta kesk välja ringi ja vehkleb kättega. Sellest tööst on tsentrhalfi jaoks liig vähe. Kipil puudub tsentrforvardi and.

Euroopa esivõistlused ujumises.

30. augustist kuni 4. septembrini peeti Bolognas Euroopa esivõistlusi ujumises. Üldiseks võitjaks meesvõistlustes tuli Saksa 111 punktiga, Rootsi 79, Ungari 60, Itaalia 31, Belgia 21, Prantsuse 16, Tšehhi 15 ja Austria 5 punkti ees. Naisvõistluste punktid olid: Holland 70, Inglise 64, Saksa 58, Austria 29, Prantsuse 14, Rootsi 8. Tagajärjed olid:

100 mtr. — 1. A. Borg, Rootsi, 1.00,0; 2. Barany, Ungari, 1.03,2; 3. Heitmann, Saksa, 1.03,4; 4. Heinrich, Saksa, 1.04,6; 5. Polli, Itaalia, 1.05,2; 6. Werner, Rootsi, 1.05,4.

100 mtr. selili — 1. Lundahl, Rootsi, 1.17,4; 2. Bitzkey, Ungari, 1.17,6; 3. Frölich, Saksa, 1.17,8; 4. Tiaupont, Belgia, 1.18,8; 5. Ullrich, Ungari, 1.19,8; 6. Küppers, Saksa, 1.16,0 — diskvalifitseeriti.

Kunsthüpped — 1. Riebschläger, Saksa; 2. Lindmark, Rootsi; 3. Cozzi, Itaalia; 4. Lechnir, Saksa; 5. Dvorak, Austria; 6. Balasz, Tšehhi.

4×200 mtr. — 1. Saksa 9.49,6; 2. Rootsi 9.50,2; 3. Ungari 10.03,6; 4. Itaalia 10.19,0; 5. Tšehhi; 6. Belgia.

100 mtr. naistele — 1. Vierdag, Holland, 1.15,0; 2. Cooper, Inglise, 1.15,0; 3. Lehmann, Saksa, 1.16,2; 4. Erkens, Saksa, 1.17,3; 5. Laverty, Inglise, 1.17,6; 6. Braun, Holland, 1.18,0.

200 mtr. rinnuli naist. — 1. Schrader, Saksa, 3.20,4; 2. Mühle, Saksa, 3.25,4; 3. Bienenfeld, Austria, 3.27,6; 4. Baron, Holland, 3.29,0; 5. Ransch, Luksemburg, 3.30,8; 6. Stoffel, Prantsuse, 3.52,0.

100 mtr. selili naist. — 1. Turk, Holland, 1.24,6; 2. Braun, Holland, 1.26,2; 3. Hardy, Inglise, 1.30,8; 4. Rehborn, Saksa, 1.31,2; 5. Davies, Inglise, 33,2; 6. Bernhard, Luksemburg, 1.35,0.

Kunsthüpped naistele — 1. Bornett, Austria; 2. Söhchen, Saksa; 3. Rehborn, Saksa; 4. Klapwijk, Hollandi; 5. Krongeigerova, Tšehhi; 6. Lenormand, Prantsuse.

200 mtr. rinnuli — 1. Rademacher, Saksa, 2. 55,2; 2. Prasse, Saksa, 2.58,0; 3. Van Parys, Belgia, 2.59,8; 4. Schäfer, Austria, 3.01,2; 5. Wondrowitz, Austria, 3.03,6; 6. Decombe, Belgia, 3.05,0.

Tornihüpped — 1. Luber, Saksa; 2. Riebschläger, Saksa; 3. Selva, Itaalia.

1500 mtr. — 1. A. Borg, Rootsi, 19.07,2 (ilmarekord); 2. Parentin, Itaalia, 21.50,4 (It. rek.); 3. J. Rademacher, Saksa, 22.00,0 (Saksa rek.); 4. Antos, Tsch., 22.01,4 (Tsch. rek.); 5. Holossy, Ungari, 22.05,0 (Ung. rek.); 6. Feher, Ungari, 22.16,0.

400 mtr. naistele — 1. Braun, Holland, 6.11,8; 2. Laverty, Inglise, 6.13,6; 3. Löhy, Austria, 6.21; 4. Erkens, Saksa, 6.27,8; 5. Levy, Prants., 6.42,0.

4×100 mtr. naistele — 1. Inglise 5.11,0; 2. Holland 5.11,3; 3. Saksa 5.12,8; 4. Austria 5.34,0.

Naiste tornihüpped — 1. White, Inglise; 2. Savolon, Prantsuse; 3. Olivier, Rootsi; 4. Sjökvist, Rootsi.

400 mtr. — 1. A. Borg, Rootsi, 5.08,6; 2. Heinrich, Saksa, 5.15,8; 3. Antos, Tšehhi, 5.16,2; 4. Feher, Ungari, 5.28,8; 5. Bacigalupe, Itaalia, 5.35,0; 6. Berges, Saksa 5.38,2.

Veepallis olid esimese vooru tagajärjed: Austria-Holland 5:3, Prantsuse-Hispaania 5:0, Rootsi-Saksa 7:4, Tšehhi-Itaalia 3:1, Ungari-Inglise 7:2, Belgia-Jugoslaavia 7:1. Teises voorus: Prantsuse — Austria 8:0, Rootsi-Tšehhi 5:2. Poolfinaalis: Prantsuse-Rootsi 4:3, Ungari-Belgia 3:2. Finaalis: Ungari-Prantsuse 3:1.

Võistlused Hindenburgi staadionil.

Hannoveris peeti pühapäeval suuremaid rahvusvahelisi võistlusi: 200 mtr. — 1. Houben 21,8; 2. Storz 22,2. 400 mtr. — 1. Neumann 48,4; 2. Storz 48,5. Ketas — 1. Hoffmeister 46,60; 2. Paulus 43,31; 3. Torpo 43,25. 100 mtr. — 1. Houben 10,4; 2. Schüller, rinnaosa; 3. Cummings, Ameerika. 1500 mtr. — 1. Conger, Ameerika, 4.01,4; 2. Morgan, Inglise, 1 mtr.; 3. Walpert 3 mtr.. Kõrgus — 1. Helgesen, Norra, 1,89; 2. Eicke 1,87; 3. London, Inglise, 1,80. Teivas — 1. Baltes 3,60; 2. Hartmann 3,50; 3. Reeg 3,40. Kaugus — 1. Rewens, Inglise, 7,17; 2. Schumacher 7,09; 3. Schlösske 7,02. Oda — 1. Schlokat 59,47; 2. Hoffmeister 57,00. 800 mtr. — 1. Engelhardt 1,55,0; 2. Stallard ½ mtr.; 3. Brown 3 mtr. 110 mtr. tõk. — 1. Burghley, Inglise, 15,0; 2. Trossbach ½ mtr. 5000 mtr. — 1. Petri 15,08,2; 2. Posti, Soome, 10 mtr. Kuul — 1. Schröder 14,48; 2. Brechenmacher 14,10; 3. Sölinger 14,08. 100 mtr. naistele — 1. Gladitsch 12,4. Kaug. naist. — 1. Gladitsch 5,62 (uus Saksa rek.). 200 mtr. naist. — 1. Gladitsch 27,0 (uus Saksa rek.).

Üllatav

teravmeelsuse ja leidlikkuse jõuproovi!

Rahalised auhinnad

Korraldab
lähemal ajal
E. Spordileht

Jälgige eelteateid ja osavõtu tingimusi!

Eesti kinnised esivõistlused tennisel.

Abielupaar Paulsonid.

Võistlused peeti Tallinna tennis-hokkeiklubi koraldusel ja andsid järgmisi meistreid: meeste üksikmäng — A. Kleinberg (Tall. tennis-hokk. kl.), lüües finaalis Thurmanni (Eestimaa tennisklubi) 6—4, 6—3, 6—3; naiste üksikmäng — pr. Hesse (Eestim. tenniskl.), lüües pr. Paulsoni (Tall. tenn.-hokk. kl.) 3—6, 6—2, 6—4; meeste paarismäng — Pukk — Lohk (Kalev), lüües Paulson — Kleinbergi (Tall. ten.-hok. kl.) 6—4, 5—7, 6—3, 6—3; segapaarismäng — pr. Paulson — Paulson (Tall. ten.-hok. kl.), lüües pr. Nõmmik — Lohk'i (Kalev) 6—3, 6—4; naiste paarismäng — pr. Paulson — prl. Orgusaar (Tall. ten.-hok. kl.), võites pr. Hesse — prl. Bergi v. o.; meeste üksikmäng B kl. — Lill (akad. sp.-kl.), lüües Bernofi (Eestim. ten. kl.) 7—9, 6—3, 6—0, naiste üksik-

mäng B kl. — prl. Bagh (Narva ten.-hok. kl.), lüües pr. Nõmmikut (Kalev) 6—4, 1—6, 6—0; meeskonnavõistlus B kl. — akad. sp. kl., lüües Narva tennishokkeiklubi 6:5.

Kuigi võistlustelt mitmed paremad mängijad olid eemale jäänud, oli konkurents kõigis mängudes väga elav ja tugev, eriti aga B klassis, kus esines rida lubavaid jõude, nagu prl. Bagh Narvast, Lill Tartust jne. Võistluste korraldus oli kiire ja hea, ainult platsid olid kastmata, mis mitmeid kukkumisi ja paljuid libisemisi põhjustasid.

Üldiselt sammub meie tennis sport jõudsate sammudega edasi ja senise hoo ning püüdmise kestmisel peaks varsti rahvusvaheliseltki väljapaistvaid saavutusi meie valgele spordile langema hakkama.

A. Kleinberg.

Pr. Hesse.

Üliõpilaste olümpiaad

peeti 28. augustist kuni 4. septembrini Roomas. Tagajärjed: 1500 mtr. — 1. Wirriath, Prantsuse, 4.05,0; 2. Martin, Schweits, 4.06,6; 3. Svampa, Itaalia, 4.14,8. Ketas — 1. Benes, Tschehhosl., 39.73; 2. Toth, Ungari, 38.63; 3. Schwarzinger, Austria, 38.48; 4. Feldmann, Eesti, 37.92. 110 mtr. tõk. — 1. Sempé, Prants., 15,2; 2. Trojanovsky, Poola, 16,0; 3. Kostrzevsky, Poola, 16,2. 100 mtr. — 1. Theard, Prantsuse, 10,6; 2. Veres, Ungari, 11,0; 3. Paitz, Ungari, 11,2. 200 mtr. — 1. Paitz 22,4; 2. Krotoff, Prants., 22,8; 3. Kasperkievics, Poola, 22,8. 800 mtr. — 1. Martin, Schweits, 1.57,6; 2. Viriath 1.58,8; 3. Remetz, Ungari, 2.00,0. Kõrgus — 1. Orban, Ungari, 1.86; 2. Tass, Ungari, 1.83; 3. Aspinel, Prants., 1.83. Kuul — 1. Bacsalmasi, Ungari, 14.30; 2. Vitols, Läti, 13.70; 3. Feldmann, Eesti, 13.58. Teivas — 1. Held, Austria, 3.60; 2. Kiraly, Ungari, 3.50; 3. Reisner, Eesti, 3.40. Kaugus — 1. Tommasi, Itaalia, 7.03; 2. Veres, Ungari, 6.72,5; 3. Floret, Prants., 6.72. 3000 mtr. — 1. Javorski, Poola, 9.20,0; 2. John 9.28,0. Oda — 1. Schütz, Eesti, 52.18; 2. Floret, Prants., 51.39; Bazzoni, Itaalia, 50.27. 400 mtr. — 1. Martin, Schweits, 50,3; 2. Jackson, Prants., 52,2; 3. Magdics, Ungari, 52,3.

Helsingi JFK 30 aastat vana.

Rida hiilgesaavutusi juubelivõistlustel.

Möödunud laupäeval ja pühapäeval korraldas IFK oma 30-aastase tegevuse juubelivõistlused. Tugeva konkurentsi juures kujunesid tagajärjed haruldasteks. 200 mtr. — 1. P. O. Andersen, Norra, 21,6; 2. Aström 22,4. 800 mtr. — 1. Lagerström 1.55,7; 2. Borg 1.56,2. Kaugus — 1. Hacklin 6.86; 2. Tuulos 6.85. Ketas — 1. Kivi 45.26; 2. Niitymaa 42.42. 400 mtr. tõk. — 1. Vilén 55,8; 2. Jukola 57,4. 3000 mtr. — 1. Sarvimäki 8.43,7; 2. Petersen, Taani, 8.46,8. Teivas — 1. Salo 3.65; 2. Lindroth ja Helander 3.50. 100 mtr. — P. O. Andersen 10,8; 2. Helle 10,9. 110 mtr. tõk. — 1. Vilén 15,5; 2. Sjöstedt 15,6. Kolmik — 1. Tuulos 14.96; 2. Tulikoura 14.26. Oda — 1. Johansson 63.71; 2. Ekqvist 57.43. 400 mtr. — 1. Aström 49,8; 2. Ekqvist 50,3. Kuul — 1. Vahlstedt 14.93; 2. K. Järvinen 13.32 (!). 1500 mtr. — 1. Lagerström 4.02,7; 2. Leimu 4.09,5. Kuul 5.44 kgr. — 1. Vahlstedt 17.80 (uus ilmarekord); 2. K. Järvinen 15.98. 5000 mtr. — 1. Sarvimäki 15.09,0; 2. Petersen 15.09,7. Kõrgus — 1. Vahlstedt 1.85; 2. Bergman 1.75.

Tschehhi — Itaalia

kergejõustiku maavõistlus lõppes eelmise ühe võidupunktiga. 100 mtr. — Maregatti, Itaalia, 11,3; 400 mtr. — Gargiulo, Itaalia, 49,3; 1500 mtr. — Schindler, Tsch., 4.01,4 (Tsch. rek.); 5000 mtr. — Boero, Itaalia, 15.43,0; 200+200+400+800 — Itaalia 3.38,5; 110 mtr. tõk. — Carlini, Itaalia, 15,7; kuul — Chmelik, Tsch., 13,17; ketas — Turanski, Tsch., 41,37; oda — Lers, Tsch., 56,39; kaugus — Torre, Itaalia, 6,93; kõrgus — Alois, Tsch., 1,75; teivas — Schwolba Tsch., 3,37.

Poola — Jugoslaavia 94 : 46.

Maavõistluse tagajärjed: kuul — Ambrozy (J) 13.06, Gorski (P) 12.99; 100 — Szenajch (P) 11,1, Dobrovolski (P); kõrgus — Jacupics (J) 1.75, Kallai (J); 400 — Weisz (P) 52,2, Rotherth (P); oda — Messner (J) 53.69, Smakulski (P) 53.09; 1500 — Forsy (P) 4.14,2, Javorski (P); 4×100 — Poola 44,0 (rekord); 10.000 — Freyer (P) 33.33,0, Saletovski (P) 33.57,0; 800 — Kostrzevski (P) 1.59,4, Forsy (P); ketas — Baran (P) 41.95, Ambrozy (J) 41.25; teivas — Adamczak (P) 3.61, Ferkovic (J) 3.50; kaugus — Sikorski (P) 6.83, Spahic (J) 6.70; 110 tõk. — Dobrovolski (P), Trojanovski (P).

Itaalia esivõistlused tõstmises

peeti Comos olümpia kolmevõistlusena. Tagajärjed olid: sulgkaal — Gabetti 272,5 kg.; kergekaal — Quadrelli 272,5; Bonetti 272,5; keskkaal — Galimberti 295; poolraskekaal — Merlin 275; raskekaal — Tonani 340.

Saksa esivõistlused tõstmises.

Kärbeskaal — Graf 245 kg.; kukk-kaal — Loch 242,5 kg.; sulgkaal — Mühlberger 277,5 kg.; Schamberg 255 kg.; kergekaal — Reinfrank 305 kg.; Helbig 300 kg.; keskkaal — Zinner 310 kg.; Hoffmann 305; poolraskekaal — Vogt 330 kg.; Bierwirth 315 kg.; raskekaal — Strassberger 357,5 kg.; Putzmann 335 kg. Vogti saavutus kahega rebimises 105 kg. on uus Saksa poolraskekaalu rekord.

Tartumaa esivõistlused rattasõidus.

Uus Eesti rekord 10 klm. sõidus.

3. ja 4. sept. peeti Tartus Kalevi korraldusel ja ringteel (end. Taara aias) maakondlised esivõistlusi rattasõidus, millistest osavõtjaid 22, Kalevist, peale 4, kes võõrastesõidu kaasa tegid. 1. kl. tuli meistriks Lepikov. Rossman puudus nädal varem Eesti esivõistlustel saadud vigastuste tõttu. 2. kl. meistriks tuli tõstja Kukk.

10 klm. sõit peeti koos mõlemale klassile ja osavõtjaid kuus. Sõideti kahes grupis, mõlemad sõidud läksid kõva konkurentsi juures. Teises grupis vedasid Konsen ja Tauts vaheldumisi. Kõva tempoga võitis Konsen 16.56,9, mis osutub uueks Eesti rekordiks. Lepikov 10 klm. sõidust osa ei võtnud.

Saar, Kristjan ja Ko äri rändauhinna õmblusmasina võitis Leppikov jäädavalt.

Kõik sõidud peale 10 klm. olid „passimisõidud“.

Tehnilised tulemused:

1. klass. 1 klm.: 1. Leppikov — 1.35,2; 2. Kangro — 1.35,7; 3. Lõhmus.
3. klm. 1. Leppikov — 5.05,3; 2. Kangro — 5.07,1; 3. Lõhmus — 5.07,4.
5 klm. 1. Leppikov — 8.39,2; 2. Kangro — 8.40,7; 3. Lõhmus — 8.42,1.
2. klass. 1. klm.: 1. Kukk — 1.54,7; 2. Konsen — 1.55,1; 3. Tauts — 1.55,5.
3 klm.: 1. Konsen — 5.50,4; 2. Kukk — 5.50,6; 3. Tauts — 5.51,2.
5 klm.: 1. Kukk — 10.02,9; 2. Tauts — 10.04,1; 3. Konsen — 10.04,8.
2 klm. noortele: 1. Reinson — 3.22,4; 2. Mikkel — 3.22,7; 3. Heide — 3.35 (kukkus).
2 klm. naistele: 1. prl. Frey — 4.26,0; 2. prl. Peterkopp — 4.26,4; 3. prl. Ruus — 4.29,3.
5 klm. võõrastesõidule: 1. Feldmann — Tartust — 8.52,3; 2. Weide — Tartust — 8.53,3; 3. Sada — Kanepist — 9.58,1.
1 klm. takistussõit: 1. Kukk — 3.23,8; 2. Fuks — 3.25,2; 3. Toots. Ed. Jn.

— Temesvaris jooksis Peter 100 mtr. 10,6, mis uus Rumeenia rekord. 200 läks siiski veidi aeglaselt — 23,0. Kuuli tõukas Fritz 13.16, kaugust hüppas Fischer 6.44 ja kõrgust Stefan 1.73.

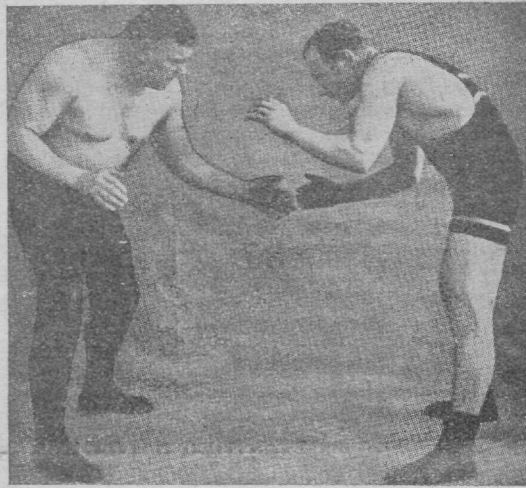
Võta kuidas võtta saad.

Vabamaadluse õpetus.

Eestit peetakse õigusega väljapaistvate maadlejate maaks, kust terve rida ilmakehlikust on sel alal võrsunud. Seda traditsiooni püüab Eesti ka kõigiti jat-

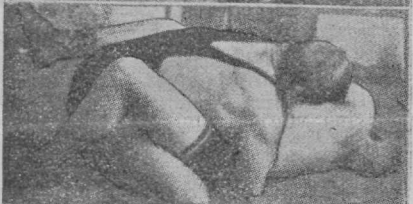
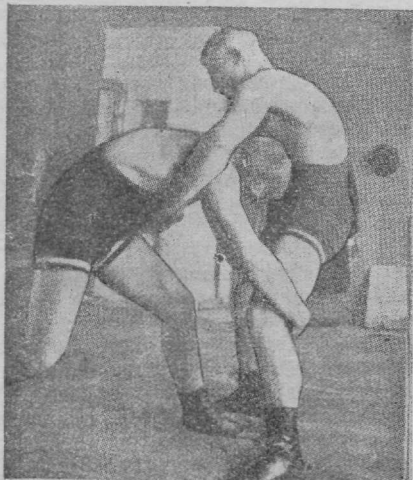
ckenschmidt ja teised jõudsid meil hiilgesaavutusteni ja pidasid Ameerikas, kus vabamaadluse eldoraado, oma pinevaid matsche. Nende meistrite kadumisega kadus ka meie vabamaadlus.

Vast kõige viimasel ajal on hakatud meil jälle vabamaadlusele rõhku panema. Vabamaadluse esivõistluste korraldamisega on vabamaadluse harrastamine meie seltsidele kohustavaks tehtud. Meil peetaksegi juba paar aastat vabamaadluse esivõistlusi, kuid kes neid on lähemalt jälginud ja võrrelnud ehtsa vabamaadlusega, see võib kinnitada, et meie maadlejatel vabamaadlusest aimugi pole.

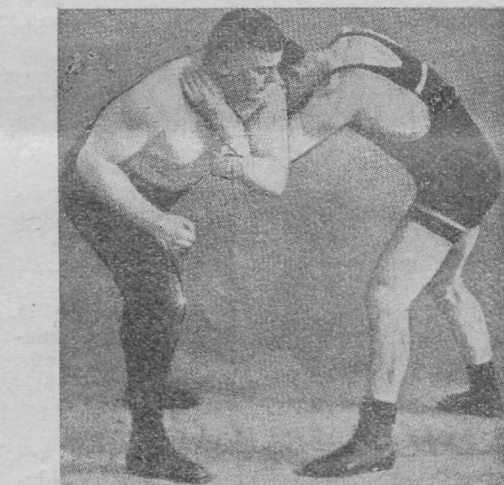
Vabamaadluse algasend.

kata ja viimase aja saavutusedki tõendavad, et see isesuguse geniaalsuse säde meie poistes veel kustunud pole. Möödunud aastagi tõi meile veel ühe euroopameistri tiitli ja mitu muud ilusat saavutust.

Võte kahest jalast.

Kuid see maksab ainult prantsusmaadluse kohta. Vabamaadlus, catch as catch can, näib meil viimasel ajal soiku jäänud olevat, — õieti pole ta küll laiemas ulatuses meil kunagi õitsel seisnudki. Ainult üksikud suurmeistrid, Lurich, Ha-

Võte ühest jalast.

Kuid seda viga on tarvis parandada. Vabamaadlus seisab olümpiamängude kavas ja on kõigiti tulevikusport. Meie rahva iseloomule sobib ta ülihästi ja sarnaneb pealegi meie muistsele rahvuslikule maadlusele, nii et ta kiiret tasapinna tõusu peagi ennustada võiks, kui ainult selle ala õige tehnika laiemas ulatuses tutvaks saab.

E. Spordileht tahab selle ülesande läbiviimisel jõudumööda abiks olla ja hakkab käeolevast numbrist alates ilmakehlikust Soome maadlusõpetajate Lehmusto ja Laitise raamatu „Painiskeluopas'e“ järele vabamaadluse tehnikat meie sportlastele tutvustama.

Süvenege sellesse, püüdke võtteid järele teha ja soovitage ka oma sõpradele!

Püstimaadlus.

Algasend.

Vabamaadluse algasend erineb teataval määral prantsusmaadluse algasendist. Tervitamise järele kättpidi ei pöörata

ümber, vaid astutakse samm tahapoole, millal kohtuniku märguande järele alatakse võistlust.

Jalad asetatakse võimalikult kaugele, et vastane kohe ei pääseks neist kinnihaarama. Liikumissammud võetakse lüheldased, pooleldi varvastel, sest siis on liikumine nobedam ja võidakse varitseda paremini võimalusi jalavõtte tegemiseks, samuti kaitsta vastase pealetungi.

Jalavõtted.

Tegelik jalavõtte või mõlema jala kinnihaaramine tehakse eriti kiiresti. See sünnib nii, nagu juuresolevad pildid näitavad. Karatakse vastase põlvekohtadesse kahe käega kinni, kiskudes ta jalgu alt ära ja minnes ise ta jalgade vahele. Harilikult langeb vastane ikka otse selili. Kuna aga vabamaadluses momentvõitu ei võeta arvesse ja võidu saavutamiseks on tarvis vastast kahel õlal m a a s h o i d a, peab vastase selilipaiskamise järele kiiresti kätega ta vöö ümber kinni haarama (sõrmed haagis) ja ta selili suruma seni kauaks, kui kõlab vahekohtuniku vile.

Vastuvõtteks allolijal sobib hästi n. n. jalakeere, millega allolija klammerdab vastase jalad nii, nagu pildi nr. 2 alumine osa näitab ja püüab siis ennast kiiresti peale pöörata.

Ühe jala võtte tehakse paremini nii, et kui näit. vastane on pannud oma ühe käe, oletame vasaku, teie kaelale, siis oma vasaku käsivarrega tõukate selle tugevasti vasakule ja samaaegselt välkkiirelt kargate kahe käega vastase põlve ümber kinni ja rebite põlve üles. Siis panete vastase paremale jalale jala seespoolt taha ja heidate ta selili.

Vastase ühest jalast võib ka muul juhusel kinni haarata, kas olles ise kükkakili või mõningati teisiti. Võtte viiakse lõpule nii nagu eelminegi.

(Järgneb.)

Rattasõidu ilmarekordid.

Lendava stardiga, ilma liiderita.

100 mtr. — Hourlier 5,5; 200 mtr. — Schilles 11,6; ¼ miili — Lawson 23,8; 500 mtr. — Egg 32,8; ½ miili — A. J. Clark 50,4; 1 km. — Egg 1.08,8; ¾ miili — P. O. Lawrence 1.23,6; 1 miil — A. Goulett 1.51,0.

Stardist, ilma liiderita.

100 mtr. — S. Morel 9,2; 200 mtr. — S. Morel 16,4; ¼ miili — V. L. Johnson 23,0; 500 mtr. — Michard 35,4; ½ miili — W. J. Bailey 57,6; 1 km. — Egg 1.13,8; ¾ miili — V. L. Johnson 1.31,2; 1 miil — V. L. Johnson 2.03,4; 2 km. — Egg 2.28,2; 2 miili — A. J. Clark 3.38,2; 4 km. — Egg 5.25,8; 3 miili — I. Lawson 5.35,6; 5 km. — Egg 6.41,4; 4 miili — W. Hanley 7.42,4; 8 km. — McNamara 9.30,0; 9 km. — Egg 12.19,0; 10 km. — Egg 13.40,8; 10 miili — A. Rousseau 22.38,8; 20 km. — Egg 27.18,0; 30 km. — Egg 40.58,0; 40 km. — Egg 54.38,4; 50 km. — A. Rousseau 1.12.30,2; 60 km. — A. Rousseau 1.27.58,2; 70 km. — A. Rousseau 1.43.26,2; 80 km. — A. Rousseau 1.59.00,8; 90 km. — A. Rousseau 2.15.20,8; 100 km. — A. Rousseau 2.30.39,4; 100 miili — Jeack 4.55.07,8; 300 km. — Jeack 9.58.40,0; 24 tundi — Weise 704,690 km.

Paavo Nurmi

võistles pühapäeval Raumal. 1500 mtr. kattis ta 4.02,2 ja 5000 mtr. 15.05,6.

Tallinna Võitleja

lõi Nõmme Kaljut esivõistluste tsükli 4:1 (3:0). Nõmme värvavaht sai mängus vigastada, nii et Kalju teist poolaega kümne mehega mängis.

— Else Jacobsen, Taani, ujus 100 mtr. rinuli 1.26,6, mis uus ilmarekord.

Ringi ümber spordi.

Kogu sportlikke esseid.

Henry Hoek.

Sport kui mõttepilt.

Iga üksik inimene on oma mõtete ja tegutsemistega spordis veidi erinev ja lahkunev teistest. Igaühel on oma punkt, kus ta spordis mittedportlikuks ja mittedspordis, töös ja poliitikas, sportlikuks muutub. Igaüks harrastab seega nagu mingit ürgomapärast individuaalsporti, oma hingeliste määrustega. Ja lõppude lõpuks omandab see individuaalsport jälle tingitavuse ja mõjutavuse teistest kaassportijatest, sest iga sportlik tegevd leiab aset ikka kaasinimeste vahel.

Mis on siis nüüd niiviisi vaadeldes sport?

Iga otsus on teatud tunnetusprotsessi iseloomustaja ja vaimline lõpusaavutus. Mõlemad olenevad meie meelelistest muljetest, mis omakorda jälle tingitud on meie mäluiltilde täpsusest ja teravusest, mida meie võrdlemiseks ja loomiseks vajame. Seega peab kõik mõtteilmast võrsuv, iga abstraktum, ja seega ka spordi idee paratamatult midagi ebapüsivat, laialivalguvat ja vahelduvat olema. Seda enam, et meie ainult sõnades mõtleme ja väljendume. Ja sõnad annavad ainult tundeid edasi. Kokkupuutumisse viidult teiste sõnade, tunnete ja mõistetega suureneb ebaselgus veel kahekordslt.

Sporti uurimise objektiks teha on meeldiy ettevõte — ainult meie peame selle üle selgusel olema, et iga lõpulikult saavutatud piiriltus sama ükskõikne on vast, kui vastus küsimusele, kas võib spargelit käega süüa või mitte. Kes nii küsib, see mõtleb vaid, kas tema, tema ringkond või klass seda võib. Sest igaüks tunneb ennast, kui just mitte oma ringkonna keskpunktina, siis vähemalt selle tähelepanuvääriva osana, kus nii või naa süüakse ja teisiti ei kõlba.

Igaüks seisab seega ringis, kus sport omab eriilmelise tähenduse, erilise mõiste ja midagi muud ei või olla. Ja seejuures seisame meie sageli, ajaliselt ja ruumiliselt, teises ringkonnas, teises seltskonnas, kus teised söömisreeglid maksivad, kus teisiti riietatakse, riietuma peab, riietuma soovitakse ... hoopis teises ringkonnas, kus sport põhierinevalt midagi muud on.

Meie kõik harrastame oma ringkonna sporti täiesti kindlate vaadete, kindlate harjumustega — ja homme või ülehommega võime meie, ja olemas sunnitud, teisel maal või teises seltskonnas teist laadi sporti harrastama, mille kohta maksavad teise seisuse normid, kombad, rüütlikkus, eeskirjad, mida meie kohe sportlikkudeks tunnustame.

Ei ole olemas sporti kui asja iseeneses.

On tegelikult ainult üksikinimeste sportlikud käsitused. Ja paljud ühesarnased tõmbame meie ühe spordiliigi väljenduse või idee ümber kokku, et võimalust omandada sellesse süveneda ja selle üle rääkida.

Sport on abstraktum — väljamõeldud kokkuvõtlik vool, millesse suubuvad spordialade ojakased, mis ise tõusevad jälle lugematudest üksikute spordikäsituste lätest.

Kõikuv on ojakaste arv, nende laad ja veehulk. Paljudgi võib juhtida voolu, mis loomulikult ja omaette jäetuna oleks hoopis teist teed joosnud. Mõnigi ojakene kaob, mõnigi ojakene tekib kõrbes, kus teda keegi ei oleks teadnud oodata.

Kõikuv ja alaliselt muutlik on seega spordi voolu vägevus ja sisu, jõud ja mõju. Kõikuv ja kokkuvõtmatu on mõiste „sport“ sisu — erinev rahvalt rahvale, tänaselt homsele, inimeselt inimesele. Selles on aga ühtlasi ka ta võlu. Kui läheks korda voolu võrdset dimensioneeritud torutusega kaanaliks muuta, ei oleks see enam mingi vool, vaid kanalatsioon — rõõmuks hügieenikutele ja peletiseks kõigile teistele.

Sport: Sõna ulatus.

Sport: Sõna tuli inglismaalt. Nii ammu see ei olnudki. Asi on ise ürgvana; ta oli tuntud ja harrastatav ammugi enne, kui inglise keel tekkis. Ta oli kõigil rahvastel ja maadel harrastatav ajast, mil inimene „inimeseks“ sai, ütleme: ajast, mil inimene sotsiaalseks sai. Seepärast ei saa ka laps sporti harrastada, kuna ta ebasotsiaalseim loom on maailmas.

Inglaselik on aga tähtsust andev vaade spordile, ja inglaselik on tõsidus, millega sporditakse. Inglismaal, nagu meilgi ja kõigis teistes maades, on viimaste aastakümnete areng massi-

desse istutanud vajaduse ja tahte, suurtele ja rikastele sarnaneda — vähemalt õigustust samaks tegutsemiseks ja järeleahvimiseks omandada.

Ja järelikult käib sellest püüdest tarvidus „sporti“ uut ringkondadele üles leida — kel ta juba ammu oli, kuid teisiti seda hüüdsid... Nüüd korraga on kõik sport, mis varem mäng või aja viide oli. Jumal olgu tänatud! On ometigi ka vahe, mu harrad, kas ma kõnnin või kõndimisporti harrastan...

Fishing, shooting, hunting — tähendab õngitsemine (peasjalikult forellide ja lõhede peale, ja seegi kunstliku söödaga), küttimine ja jaht hobustel, need olid kuni läinud sajangu keskpaigani inglise ülemkihi pealõbustused. Neid kolme nimetati spordiks ja kõik muu oli „game“, s. o. mäng, või „pastime“, s. o. aja viide.

Iga see lõbustus oli harrastatav teatud määruste kohaselt ja löi seega teatud vaimusuuna. Ja just see vaimlik asendumine ühes kire tunnusega tegid inimese spordimeheks. Ja seepärast ei ole metsmees mingi spordimees, mitte et ta spordi kirjutatud määrusi rikub, vaid et ta kirjutamatused mööda läheb.

Kui aga kord sportlik mõtlemine ja tundmine on tõusnud, siis võib iga — aga tõesti just iga — tegevust spordina harrastada.

Kuivõrd seda rahvas mõistnud on, seda väljendab kõige kujukamalt keel. Ta sobitab sportliku tegutsemise mõiste ka armatsemisele ja muule. Ainult üks näide: Meil räägitakse naistekütist — inglise keeles on ladykiller. Metslooma lasta, kala püüda, hirve nõrkemiseni väsitada, see on spordisaavutus, ta eesmärk. Eesmärk, mis alati uue jõuga meelitab.

Seega on naistekütt või ladykiller mees, kes armastust sportlikult harrastab, mitte rahuldumise, vaid huvi pärast. Ärgu vahetatagu seda Don Juani või Casanova! Need mõlemad on ehtsad armastajad, tõelised amuröömlid meeste hulgas, nad on kõigi tunnetega naiste juures, kes on neil kui naine ja mitte kui saak. Ja alati on nad veendunud nüüd lõpuks ainsat ja viimast leidnud olevat. Naistekütt ja ladykiller aga korjab ohvreid. Et nad erootiliselt ja seksuaalselt mõdaminnes sama tugevalt võivad kaastundmusest vallutatud saada, on küsimus omaette.

Ei ole inimlikku tegevust, mida sportlikult ei saaks harrastada ja seega ka spordiks ei muutu — ja ei ole sporti, mis kõrvalasjaks mõne sihi taotlemisel muutudes ka mittedspordiks ei saa ja iseenast ei eita.

Ei ole ühtki tegevust, ühtki teed, mis kõrvalteed ei võimaldaks. Vajalikkude ja mittevajalikkude raskuste otsimises peitub spordi olemuse mõte.

Kusagil mujal ei ole see selgemalt nähtav kui alpinismis, mis on vaid paljukordne otsimine mõttetuma tee järele, või õngitsemisel kunstliku söödaga, mis tunduvat raskendust pakub.

Sporti harrastatakse just tee enese, hädaohtriku, mõttetult raske tee pärast, mitte eesmärgi pärast. „Tee on eesmärk“.

Sport: Mõiste ja sisu.

Spordi sisu, olemine on otsekohene mõttetus, eesmärgitu tegutsemine iseeneses. Pea igaüks, kes kord kalu püüdis, sportlikult kalu püüdis metsikus voolus, annab sellele spordile teiste ees krooni. Kas on midagi mõttetumat kui kalu kunstliku söödaga püüda, kuna teiste abinõude ja söötadega seda palju hõlpsamini saab teha? Kuid tegevuses tegevuse enese pärast seisab võlu! „Tee ise on eesmärk“.

Et alati ja ikka sellest tegevusest kaudselt ja hiljem tulu üksikule ja ühiskonnale võrsub või võrsuda võib, on asi oma ette. Vast võib seda rõõmstavaks nähtuseks lugeda. Vast näeb üks või teine sellest eetilist õigustust. Kuid sporti harrastatakse ainult seepärast, et ta meile rõõmu teeb.

Sportlikust vaimusuunast tõuseb tahe, kiiremini sõita kui ükski teine — ja tagajärjeks on autotüübi paranemine. Sportlik soov on kõrgemale, kaugemale lennata kui ükski teine inimene — tagajärjeks on lennuki arenemine.

Spordirõõm kisub mäeronija viimasele kättesaamatule mäele — tagajärg on maa vallutamine. Sportlik on soov, kiiremat hobust omada

— tagajärg kõrgevärtuslike tõe kasvatamine. Sportlik on rahuldus, vastast mõttemängus võita, ja tagajärg on määrmängu avangute teooria.

Sportlik on uhkus, oma linna või maa parimasse jalgpallimeeskonda kuuluda, sportlik on uhkus selle meeskonna pärast ja vaimustus, mida talle igal vabal pühapäeval pealtvaatajana ohverdatakse — tagajärg rõõmustav hügieeniline pluss, kuna kümned tuhanded mängivad, kuna sajad tuhanded pikki tunde vabas õhus viibivad selle asemel, et kusagil kõrtsis norutada ja alkoholi nautida.

Sportlikuks võib nimetada organisatsiooni organisatsiooni pärast, organisatsiooni rekord... tagajärg töötamisviisi paranemine ja produktiooni suurendamine. Sportlikust vaatepunktist on hoolsus hoolsuse enese pärast.

Sportlikult võib mõlemist harrastada, sügav rahuldus loovast vaimutegevusest... tagajärg — mõttevõime suurendamine.

Sportlik on kõik, mis iseenesest on mõttetu ja sellegipoolest rõõmust tegevuse vastu sünnib. Sport on see tegevus sellest momendist, kui ka keha tegevusse rakendatakse. Tagajärjeks on ikka teatud edusamm, inimsoo kui üldsuse võit. Sest iga tegevuse tagajärg on veetlevus tuhandel uuel alal.

Sportlik on mõttetu, rõõmuküllane tegevus jõu ülejäägist... ta tagajärg on rõõmutu, kuid otstarbekohane töö sundusest.

Spordi sisu on otsekohene mõttetu jõupillamine. Üks noor daam, kes hobusepolo mängu pealt vaatas, ütles igavusest tüdinenult: „Mu jumal, mikspärast ei tule siis ükski lõpuks hobuse seljast maha ja ei haara seda muna pihku, selle asemel, et teda pikkade nuiadega püüda.“ Ta ei tunnud mängu määrsi, spordisündmuse ilu ei öelnud talle midagi, tema armsamat ei olnud ratsanikkude hulgas... mis jäi talle üle? Huvitu ja mõttetu askeldus. See on sport... ühe sõnaga luksus.

On lõök igale spordile, kui see põhimõte murtakse. Niipea kui tahetakse saavutada eesmärki, lakkab sport. Sport eesmärgi pärast on vastuoksus oma mõistele, vähemalt selle mõiste tänapäevasele käsitusele. Ükskõik, milline see eesmärk ka ei ole: auhindu või -raha võita, kuulsust või austust omandada, seltsile või isamaale teenet näidata, teistele aega viita või iseenast arendada. Sellest algab spordi teenistus. Püha ja loomulik spordikirg saab piitsutava teenistuse sulaseks, külaline peremeheks, külalislahkus omakaks, spordimees sporditegijaks, sport tööks...

Töö ei ole teadagi mingi häbi, kuid ta on teatud sund, mis elu võimalikuks teeb — elu ei ole aga sund, et töötada. Õnnelikud on need vähesed, kes oskavad tööd sportlikult harrastada, tööst omale spordi teha, see tähendab: ülevoolava elujõuga sunduslikust ja tarvilikust ülekäivaid suursaavutusi püstitada. Kus see õnnestub, seal ei kesta kaua, et „töö sporti“ propageerima hakatakse, kuni sportlik-hingelik tööõõm jälle sama töö teenistusse seatakse.

Spiraal pöörab tagasi, ta eemaldub ja kaob lõpmatusse. Ja lõppude lõpuks otsustab vaid keel, elav ja loov keel, mis sport tegelikult on ja mitte. Jääb sõna vorm, anum, kuid alaliselt vaheldub tema sisu.

Houben võitis Scholzi

Düsseldorffis oli pinev kohtamine olümpia-võitja ameeriklase Scholzi ja Saksa eksmeisteri Houbeni vahel, mis viimase võiduga lõppes. 100 mtr. näitas Houben 10,8, Scholtz 11,0 ja 200 mtr. Houben 21,6, Scholtz 22,0. 400 mtr. jooksis dr. Peltzer 49,2; 2. Schmidt 49,3. 1500 mtr. — 1. Böcher 3.59,4; 2. Boltze 4.04,0; 3. Walpert 4.04,8. 5000 mtr. — 1. Kohn 15.06,7; 2. Loukola (Soome) 15.09,0. Kuul — 1. Brechenmacher 14.34; 2. Torpo (Soome) 13.78. Oda — 1. Schlokot 62.47 (Saksa rekord); 2. Molles 59.41; 3. Hoffmeister 59.05. Kõrgus — 1. London (Inglise) 1.85; 2. Köpke 1.80. Kaugus — 1. Molles 6.86; 2. Revers (Inglise) 678. 4x100 — 1. Preussen, Krefeld 42,2; 2. Polytechnic Harriers, London.

Hannoveris

jooksis Houben 200 mtr. 21,3; 2. Storz 22,2. Kaugust hüppas prl. Gladitsch 5.59; 2. prl. Alpen 5.54; 3. prl. Grieme 5.30. Kuuli tõukas Schaufelle 14.36.

— Nemzeti sai Budapesti Vasas'ilt 1:2 lüüa. Võiduvärv saavutati penaltyst.

— Penttilä viskas Lappeenrannas oda 64.33.

JAMES JOSEPH TUNNEY.

Poksilmameistri elulugu.

22. sept. poksivad Tunney—Dempsey maailmameistri tiitli peale, mis kahtlemata maailma suurimaks poksimatestiks kujuneb, nagu on kaks nimetatud meestki maailma suurimad poksijad. Dempsey isikuga on E. Spordilehe lugejad lähemalt tuttavad. Suurt huvi tohiks aga pakkuda ka Tunney, keda peetakse neljanurgelise ringi intelligentsemaks meistriks. Jatkame ta autobiograafiat, mida algasime lehes nr. 27, kus oli juttu „Gene“ varasemast lapsepõlvest ja ta vaatetest poksile — et poksijal pole tarvis mõrtsukasüandant rinnus omada. Toim.

Kui keegi kaupluse läheb, et omale naela kohvi muretseda, ei pruugi tal selleks kõiki kaupluse aknaid puruks peksta, et igatsetud saagini jõuda. Ma olen arvamisel, et ka poksiringis mehele peab õigus jääma, oma mõistust tööle rakendada.

Oma poksijakarjääri olen ma püüdnud hoolsalt ja sihikindlalt arendada peale selle, kui ma otsuseks tegin, au ja kõiki hüvesid oma rusikatega saavutada. Et mul selles veel palju õppida oli, teadsin ma. Ma tean ka, et ma veel praegu palju õppida võin. Ma teadsin aga ka, et ma metsalisena ringi pekstes vähem saavutan, kui siis, mil ma teadlikult püüan ennast arendada, oma vastaseid kriitiliselt jälgin, neid õieti hindan ja siis hästi läbimõeldud haakide, löökide, uppercut'ide ja kehalöökidega kostitan. Vahel on õeldud: „Tunney võitis kaunis hästi, kuid see võitis tal ikka aega küll.“ Kuna ma ei teinud kuulmagi neid, kes mind ässitasid peale tormama ja peksma, suutsin ma ikka raskes seisukorras oma mõistuse alal hoida. Esimene kord, kui Harry Greb mind Madison Square Gardenis löi ja seejuures mu ninakondi purustas, esimesel roundil mulle ikka kui kits peaga näkku joostes, näitas juba mulle mu poliitika otstarbekohasust.

Minu manageril, William Gibson'il, targemal kõigest ringitarkadest, oli täielik usaldus mulle ja mu poliitikale. Koos töötasime meie välja endid sõjaplaani ja elasime ka koos läbi nende edu Grebi, Gibbonsi, Bartley Matteni ja suurmeistri Jack Dempsey vastu. Mis oleks küll minust saanud, kui ma Dempsey matschis teaduse peale oleks vilistanud ja metshärjana peale tormanud! Ma peatun hiljemalt pikemalt sellel ja kujutan enese tundeid, kui Jack oma nurgast tuli ja oma huvitava ning hiilgava karjääri viimased kõhklevad löögid tegi.

Kui ma noorte poksijatele võin nõu anda milleski, siis on see: esmalt keha mõistliku eluga väljaarendada ja vaimu mõttetööga peenedada; siis keha- ja vaimujõudude pillamisest hoiduda; ja „tules“ pea selge hoida ja inimlikuks ja suuremeelseks jääda, kui teie võitnud olete.

IV peatükk.

Minu kasvatus algas St. Veronica kirikukoolis; hiljem tuln ma La Salle-instituuti ja oma viimase hariduse sain ma New-Yorgi ülikoolis, kus ma üks aasta õigusteaduse õhtukursustel käisin. Juba 14. eluaastast saadik tahtsin ma advokaadiks hakata, kuid ma ei ole seda teostada suutnud.

Juba õige noore jõmpsikana armastasin ma rohkelt lugeda. Kirikukoolis sööstusin ma õpetajate juhatusel klassikutesse. Sel ajal oli mu lemmikautor Walter Scott. Eriti kiindusin ta „Ivanhoe'sse“. Hiljem võlus mind Victor Hugo.

Kui ma 14 aastat vana olin, sammus isa minuga ühte Havannah sadama-agendi kontori ja ütles selle juhatajale: „Ta on jooksupoisiks liig suur ja millekski muuks vist liig rumal, kuid ma sooviksin, et ta Teie juures koha leiaks.“

Ma olin pikk ja peenike kui õngeritv. Looduse poolt antud tugeva keha raame ei olnud ma siis veel muskulatuuriga polsterdanud. Mu välimus kannatas igatahes ka tugevasti selle all, et ma, vaatamata pikkusele, alles lühikesi püksa kandsin. Ma pidin vist sama koomilik välja nägema, kui New-Yorgi vabaduskuju riietatuna balletikleiti. Kuid mul olid head püüded ja ma jäin firmasse 5 aastaks. 5 dollariga nädalas algasin ma, ja kui ma ära läksin, oli mul kogutud 17 dollarit. Ma võin kinditada, et need 17 dollarit seeaeg mul samapalju väärt olid, kui nüüd tšekk mu võidu järele Dempsey üle.

Mul tegi seeaeg rõõmu lugeda lugusid kesk-aegsetest rüütlistest. Scottilt, Tennysonilt ja teis-

telt õppisin ma, et ainult sõjariistadega ümberkäimise oskus veel rüütli suursuguses ja julgeks ei tee. Tegelikult pidid need tugevad mehed teadmiste, jõu ja kommete kõrval ka muusikat ja tantsu tundma, kiirjooksus kui ka ratsutamises meistrid olema. Teiste sõnadega, kui nad meie ajal oleksid elanud, oleksid pidanud nad sama mitmekülgsed olema kui kinoartistid. Aegamööda arenesin ma spordis ja võimlemises. Praegu võin ma joosta 100 yardi 11 sekundiga või kiiremini, ja kui ma treneerin, viim ma ta 10,4 peale. Ma ujun meeeldi ja olen hea ujuja, rattasõitja ja aerutaja. Õngitsemist, seda tervet, ilusat sporti harrastan ma veel praegu hardumusega. Paari aasta eest õppisin ma golfi mängima, see on suurepärane meditsiin ja kosutus.

Minu arvates peab igaüks, kes milgil spordialal tahab tschampioniks saada, veel peale selle üht või enam sporti harrastama, milles ta midagi saavutada suudab. Üks sport on teise antitees ja teritab peatalenti, nagu luisk vikatit. Mitt kaua aja eest lugesin ma ühest kolletanud volüümist vikingite kangelase Kolsoni üle. Tal oli üheksa talenti ja ta kirjutab: „Ma mängin malet, võin nikerdusi lõigata, võin lugeda, võin sepatööd teha, võin üle lume suusatada, olen tabav vibulaskja, aerutan meeeldi, võin kandliga laulda ja salme luuletada.“

Kolson oli tõesti tschampion. Ma ei või uhkustada võrdse sarnadusega, ja mis häalesse puutub, siis ei ole ma mingi Caruso, kuid mul on tõsine püüe, vaimliselt ja kehaliselt kõigis sadulates kindlalt istuda, tschampion või mitte. Lõpulikult on ometigi inimsugu vaimuga enam saavutanud kui rusikatega, ja kui keegi nii vaimliselt kui kehaliselt võrdsele täiusele jõuab, kas ei ole see siis võluv kooskõla?

V peatükk.

Saadest 15 aastat vanaks, pidasin ma oma esimese tõeliku võistluse. Mu vastane oli Willie Green. Willie oli olnud kergekaallane, ei võistelnud meelega tiitli peale ja hakkas külas tööle. Naabruse kihelkond oli ühel õhtul korraldanud tuluõhtu, ja kuna mina ümbruskonna atleetide seas olin tuntud kui poiss, kes hea meelega kaasa teeb, pandi mind kui tõmbenumbrit Greeni vastu. Ma võtsin ettepaneku vastu.

Oje! Oje! Mu armsad kaaskodanikud! Oli see üks õhtu! Omal tervel eluajal ei ole ma nii suurt hulka poksikindaid näinud, kui mulle siis neid näkku ja kehasse lendas. Mulle näis nagu oleks Green tervet maakera mulle oma raskusega vaheldamisi pähe ja rindu paisanud. Ta peksis kõigi võimalikkude fintidega vaese, pika Tunney kokku kui merino-lamba. Löökk löögi järele tuli mulle. Nägu ja keha oli mul täiesti pilbastatud. Ma sain armetult peksa. Kui meie valmis olime, või õieti, kui Green minuga valmis oli, pidi mu maks vist kui sepa nahkpõll välja nägema, vähemalt oli mul sarnane tundmus, et ta on siledaks klopitud kui paberileht.

Kuid pikali ei saanud ta mind siiski.

Sel päeval töötasin ma enesele, et ma kunagi kellegi ees ennast põlvili ei lase! Kuidas pidin ma aga peale hakkama? Kõigepealt otsustasin ma järgmise võistluse vastu korralikult treneerima hakata, ja et järgmine võistlus samuti pidi Willie Greeni vastu olema.

Ma hakkasin kaks korda nädalas turnimas ja teiste poistega poksimas käima. Ma hakkasin ennast ka jalgadel liigutama selle asemel, et kui naelutatud paigal seista. Palju nädalaid harjutasin ma.

Siis tuli üks suur õhtu. Korraldati teine tuluõhtu ja mind kutsuti jälle, sest kuigi ma haledal kombel olin peksa saanud, olin ma näidanud, et ma vägevast suudan vastu pidada, liiatigi veel sarnasele veteranile kui Billy Green. Ma põlesin uudishimust, olin kindel ja lootsin enese peale juba liig palju. Kuid...

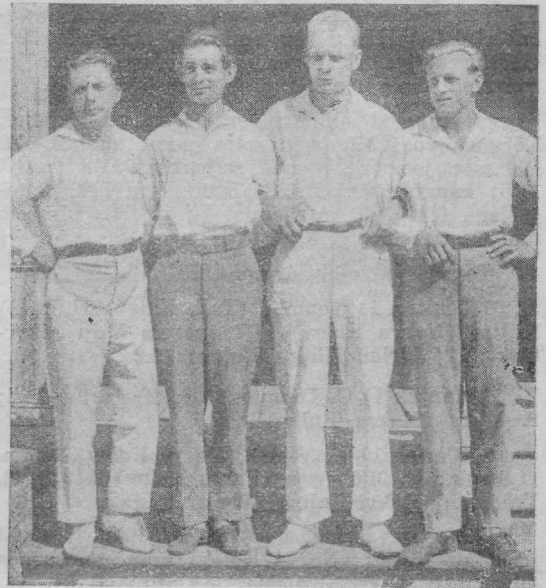
(Järgneb.)

—Austria esivõistlused: 200 — Geissler 23,2; 800 — Mahr 2.03,6; kõrgus — Umfahrer 1.80; 5000 — Blödy 16.10,8; ketas — Paquié 39.96; 400 tők. — Deschka 1.05,0; oda — Umfahrer 56.62 (Austria rek.); 1500 — Friebe 4.11,6; kaugus — Wessely 6.50; 100 — Paquié 11,2; teivas — Held 3.40; 10.000 — Plattner 34.10,2; 110 tők. — Wessely 15,2; 400 — Geissler 52,0; kuul — Janausch 12.34.

Võimlemisõpetajate suvekursus.

(1. lhk. järg).

Võiml. õp. R. Ütt'i foto.

Võimlemisõpetajate suvekursuse juhatajad hrad Kalmet, Müür, Idla ja Kalamees.

edaspidi korraldatavate kursuste juures silmas pidama, et osavõtjatel oleks võimalik selleks määratud tundidel omi individuaalseid võimeid arendada ja mille eelduseks juba pikem kursuste kestvus oleks. N.-Jõesuus aga tehti kursuste juhataste poolt kõik, mis sarnase väikese summakesega iganes võimalik teha nii suure osavõtjate arvuga kursustel.

Huvi oli asja vastu suur ja rõõmuga võis jälgida pruuniks põlenud ja ühtlaselt riietatud kursante sirgetes ridades mereranda ja spordiväljale marssivat, kus kibe töö sagedasti isegi kõrvetava päikese all ei heidutanud kedagi. Sest lähedase mere kohisemine ja tõmmude päikselaste rõõmus kilkamine löid karastava ja hooguanava terviku, mis kaua veel lainte valgetel harjadel õõtsus, kuni kustus õhtu ämaruses! —

Keegi ei lahkunud ületreeneritult selle peale vaatamata, et töö kestis hommikust õhtuni, kõik läksid aga koju uute ja värske uudistega, et oma õpilastele veel suurema energiaga ja hoopis seletada võimlemise ja spordi karastavast ja jõuduloovast mõjust. — Kõik olid seda oma kehal läbi teinud! —

Isegi kahju oli lahkuda, sest meri oli nii kütkestav ja temaga olid kõik need elamused nii lähedalt seotud, et iga kaldale rulluv laine sosistas sulle midagi kõrvu päevadest, mis ei unune, tööst ja selle tulemusest, mis võib olla kaugel, kaugel maanurgas laste rõõmuhõisketes kajastub ja seal edasi elab kuni kasvab liikumiseks, mille tulemuseks terve ja tugev rahvas!

Ernst Idla.

Ameeriklaste fiasko Berliinis.

100 mtr. — 1. Körnig 10,7; 2. Corts ½ mtr.; 3. Cummings, Ameerika, käe osa; 4. Scholz, Ameerika. 200 mtr. — 1. Körnig 21,5; 2. Cummings 2 mtr.; 3. Borner, Schweits; 4. Scholz. 400 mtr. — 1. Büchner 48,8; dr. Peltzer 5 mtr. 1500 mtr. — 1. Böcher 4.00,9; 2. Conger, Ameerika, 8 mtr. 5000 mtr. — 1. Kohn 15.36,2. 200 mtr. tők. — 1. Lundgreen, Taani, 25,2; 2. Trossbach 6 mtr. Kõrgus — 1. Rosenthal 1.80; 2. Köpke 1.75. Teivas — 1. Klatt 3.60; 2. Nicolaisen, Taani, 3.50. Oda — 1. Schlokat 63.66 (uus Saksa rekord); 2. Molles 57.06; 3. Meimer, Eesti, 56.73.

Narva Kalevi 6. aasta juubelivõistlused.

Uus Eesti rekord 100 mtr. naistele. Rida välja paistvaid saavutusi.

Pühapäeval, 4. sept., pühitses Narva s.-s. Kalevi oma 6-aastase tegevuse juubelit. Sel puhul olid korraldatud ka suuremad kergejõustiku võistlused, milledest peale Narva sportlaste ka suuremal hulgal väljaspoolt osavõtjaid oli.

Saavutused olid Narvas ennenägematud. Kõrgushüppes hüppasid kolm meest puhtalt 170, 100 mtr. jooksis Topman eeljooksus 11,3 ja Ütt 11,5; kauguses seadis ühe Viru rek. tagajärjega 6,33, 100 mtr. naistele: prl. L. Einstein uue Eesti rekordi 13,3.

Tagajärjed olid järgmised:

100 mtr.: 1) Topman (Tall. Kalevi) 11,5; 2) Küttis (Narva Kalevi) 11,7 (parem Viru rekordist); 3. Jürlau (Rakv. Kalevi) 12,2.

200 mtr.: 1) O. Topman 25,0; 2) Jürlau 25,4; 3. Muks (Narva Kalevi).

800 mtr.: 1) K. Vitsut (Narva Kalevi) 2 min. 11,8 sek.; 2. Michelson (Tartu Kalevi) 2.13,1; 3. Treuman (Rakv. Kalevi) 10 mtr. taga.

1500 — sai loodetav võitja Vitsut lubavalt jooksjalt Kaselt (Narva Kalevi) lüüa. Kase aeg oli 4.32,4; 2. Vitsut 4.34,6; 3) Sirm (Rakv. Kalevi) rinnaosa järel.

5000 mtr. oli kõva konkurents narvalaste Kase ja Arhipovi (Võitleja) vahel. Viimasel ringil võidab Kask kõva lõpuspurdiga, aeg 16.44,9; Arhipovil 16.55,1. Saavutused on küllaldaselt head, kui arvestada sellega, et mõlemad tulid 1500 mtr. jooksust.

110 tõkkejooksu võidab Topman ajaga 17,7, mis Narva raja kohta küllalt kena. Teise ja kolmanda koha jagavad oma vahel Küttis ja Kink (Tartu Kalevi), mõlemil aeg 19,1.

Kuulitõuke võidab Kink, tagajärjega 11.59,5; 2) Krimm (Narva Kalevi) 11.55; 3. Mägar (Toila).

Kettaheide: 1) Oole (Tartu Kalevi) 34.66; 2) Erna (Rakv. Kalevi) 33.13; 3) Mägar 31.68.

Kõrgushüpe on päeva hiilgeala. Tervelt kolm meest saavutavad kõrguse 170. Vahehüpetes kujunevad kohad järgmisteks: 1) Kink 1.70; 2) Ütt 1.70; 3) Küttis 1.70.

Kauguses parandab Ütt Viru rekordi 10 sendiga. 1) Ütt 6.33; 2) Topman 6.12; 3) Kink 5.94.

Teivashüppes saavad ainult kaks algkõrgusest üle. 1) Michelson 3 m. 13; 2) Erna 2.90.

60 mtr. naistele: 1) Einstein 8,3; 2) Silmato 8,5; 3) Tomasson (kõik Narva Kalevist).

100 mtr. seab Einstein uue Eesti rekordi, vaatamata sellele, et ta stardis hiljaks jäi. 1) Einstein 13,3; 2) Silmats 13,7; 3) Tomasson.

Teatejooksudes 4x60 ja 4x100 naistele on Narva Kalevi naiskonna ajad vastavalt 34,4 ja 58,0.

Kõrgushüpe naistele: 1) Tomasson 1.30; 2) Kütt 1.30; 3) Einstein 1.30. Kaugushüppes parandab Einstein endist Viru rekordi ühe sendiga, nüüdne tagajärg 4.89; 2) Tomasson 4.59; 3) Silmato 4.26.

Ketas naistele: 1) Tomasson 23.52; 2) Einstein 19.78; 3) Silmato.

Üldpunktidega tuli võitjaks Narva Kalevi. Peetud võistlused on kolmandad käesoleval aastal, mis Narva Kalevi poolt korraldatud. Seega oleks siis Narva Kalevi energilisem spordiselt Virumaal. Ka tagajärjed näitavad, et palju tööd on ära tehtud.

Narva Võitleja

kes esivõistlustel edukalt esines, kuid kelle mäng tühistati liidu poolt, on viimasel ajal heas vormis. Neljapäeval, 1. sept., linna spordiväljal peetud sõprusvõistluses löi ta Narva Kalevit tervelt 10:0 (4:0). Võitleja tsf. Biiber löi üksinda 6 väravat. Varemalt oli Võitleja ka Narva tennis-hokkeiklubile 6:0 näol sauna annud. Narva jalgpallimeeskonnad on käesoleval aastal täiesti enda jõul edasi püüdnud, puudus ka treener, kelle juhatare all vast hulga paremaid tagajärgi oleks saavutatud, kui nüüd, kus treeninguaeg suuremalt jaolt ühe värava peale löömise ära raisatakse. Jalgpalliliit peaks Narvale, kui paremale provintsi jalgpallilinnale, selles suhtes vastu tulema ja tulevikus treeneri saatma.

— G. Papp jooksis uue Ungari rekordi 5000 mtr-is ajaga 15.17,8.

K.-M. „SPORT“

TALLINN, NARVA M. 19.
TELEF. 23-00.

Kõik spordi tarbed.

Pärnu karikavõistlused.

PJK penaltyvõit Vapruse üle.

Kuni 1925. aastani, mil Tervise ringkondade meistriks tuli, oli ta Pärnu tugevam jalgpallimeeskond. 1926. a. tegid Vaprus ja PJK palli alal edusamme ning allamäge veereval Tervise meeskonnal tuli mõlemalt kaotused vastu võtta. Pärnu linnavalitsuse hõbekarikale asetati 1926. a. võitjalt Vaprusele kuldplaat, kes „Cup“ ta esmakordsel väljamängimisel omas, mida kaitsta tuleb 5 a. järjest või 7 vaheldamisi.

Käesoleval aastal seni peetud matschide tagajärjed on — Vaprus—Sulev 3:1, PJK—Tervise 3:0.

Pühapäeval tuli pidamisele Pärnu paremate Vapruse ja PJK vaheline matsch, millele võitjat raske oli ennustada, võrdset lootusi oli mõlemil. Matschi võitis PJK 2:1, aga mängu järele parem oli seekord Vaprus, kelle kaotus olenes suurelt vilemehest H. Ploomist, kes kuulub PJK-i peresse! Et karikamängud lähevad kahe minuse süsteemi — siis on võitja küsimus alles lahtine: kas Vaprus või PJK.

Mängust. 3. min. vh. Bernharti palli laseb tf. Paara läbi, mille saab Mägar, kelle söödust Paara 5—6 mtr. teeb 1:0 Vapruse eduks. 5. min. viigistab tf. Tammann vasaktoolt saadud palliga. Vahelduv mäng, kerge V. ülekaalu juures. Vaheajale minnakse 1:1; nurgad 3:1 Vapruse kasuks.

Teisel poolajal 9. min. toimetab V. v.-v. Michelson väravaouti lööki, juurekaranud vs. Jensen 2., kelle eriala näib olevatki vastaste v.-v. nügimine, saab Michelsonilt palliga paitada ja kannatada saanud seltsi kuuluv vahekohtunik lahendab olukorra penaltyga. Vaprus leidis selle ülekohtuse olevat ja Vapruse üksteist koguvad tsentri, kuna ainukesena nende väljapooltele jäänud Jensen 2. lökkab palli tühja väravasse. Vapruse ülekaaluka mängu tulemuseks 2:1 PJK eduks. Nurgad 7:2 Vapruse kasuks. Vahek. Ploom, PJK, ei suutnud erapooletu olla.

A. P.

— Austria tõsteliit kavatses 11. septembril Viinis üleilmlisi esivõistlusi tõstmises korraldada, kuid nagu nüüd teatakse, jäävad need tänavu pidamata.

G. Kiilimi tööliisspordi liitu üleminekust.

Kiri toimetusele.

Väga austatud Spordilehe toimetus.

Teie lugupeetud lehes nr. 34 leidsin väga isearaliku ja võrastava kirjutuse, mis minule otse arusaamatu ja naeruvääriline paistis. Kirjutuses „Kas läheb mehi tööliisspordi liitu üle ja kes?“ öeldakse järgmist:

„Peale tööliisspordi liidu asutamist on kõnelusi olnud küsimuse kohta, kas läheb veel mõningaid mehi tööväliliitu üle ja kes need oleks? Räägitakse, et üle minevat K. Laurson, koos oma manageri G. Kiilimiga ja väiksematest meestest jooksja Rebas“.

Minu teada ei ole mina kunagi ja ei ühelegi sarnast mõtet avaldanud, ei enese, ei ka nimeliselt ühegi sportlase kohta. Jga sportlane teab, et mina enam tegelikult võistlusspordi ei harasta, ei tegutse ka praegusel korral üheski liidus, millega oleks seletatav sõna üleminek. Loomulikult võistlusspordi harrastaval sportlasel on ju sootuks teine asi, see spordib seal, kus ta tunneb enesel kodusema või kasulikuma olevat. Mis puutub „K. Laurson koos oma manageriga“, selle kohta võin ütelda, et mingisugust sõna manageri ei saa siin tarvitada, olen ainult mõningaid näpunäiteid Laursonile jooksus annud. Seda saan ka edaspidi tegema kui Laurson seda soovib ja tarvilikuks peab. Sedasama olen igale sportlasele teinud, kes minu poole mõne küsimusega on pööranud, nimelt neis asjus, millest minul ehk mõningad kogemused varematest aegadest omandatud.

Austusega G. Kiilim.

— Inglise kaanalist on tänavu üle ununud ainult üks mees — E. H. Temme. Üldse on kaanalist seni 11 inimest üle ununud. Need on: 1875. aastal — Webb, Inglise, 21 tundi 45 minutit; 1911 — Burgess, Inglise, 22.30; 1923 — Sullivan, Ameerika, 26.50; 1923 — Tiraboschi, Itaalia, 16.33; 1923 — Toth, Ameerika, 16.54; 1926 — prl Gertrude Ederle, Ameerika, 14.34; 1926 — pr. Gade Corson, Ameerika, 15.28; 1926 — Vierkötter, Saksa, 12.40; 1926 — Michel, Prantsuse, 11.05; 1926 — Derham, Inglise, 13.55; 1927 — Temme, Inglise, 14.29. Temmega ujus ühes ühejalaga inglase Harry Luscombe, kes 8 tunni järele ujumise katkestas.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

O. ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.